

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. II. An accidentia materialia subiectentur in toto composito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

lam vnionem sui constituit totum accidentale, ita illa per solam vnionem sui, sine alio esse distincto deriuato ab illa, constituet totum substantiale. Denique dispicit ea sententia P. Vasquez, quia omnia illius argumenta probant aequè, vt vidimus, illud esse substantiale deriuatum à formâ, non posse suum effectum communicare materię sine alio esse deriuato, & sic in infinitum, ac ipsam formam non posse per sui vnionem effectum substantialem formalem materię communicare: ergo sicut non est admittendum aliud esse substantiale tertium, deriuatum ab illo secundo, quod ponit Vasquez, ne detur frustra processus in infinitum, ita neque illud secundum à formâ deriuatum admitti debet.

SECTIO II.

An accidentia materialia subiectantur in toto composito.

ACCIDENTIA spiritalia hominis in solâ subiectantur formâ rationali, quia nihil spirituale potest in materiali subiectari, ideoque præsens quæstio solum est de accidentibus materialibus, quæ sunt in duplici genere; aliud enim est quantitas (si distinguatur) coeua materię, & incorruptibilis sicut illa; alia sunt accidentia communia corruptibilia, vt calor, frigus, &c. & de vtriusque potest esse quæstio præsens.

SUBSECTIO PRIMA.

Sententia affirmans, quantitatem & alia accidentia communia recipi in formâ substantiali, reijcitur.

THOMISTAE communiter apud P. Suarezium Disput. 14. sect. 3. num. 6. quos sequitur Vasquez Tomo 2. in 3. Partem, disp. 129. num. 30. Rubius de Generatione cap. 4. tract. 3. quæst. 7. num. 17. docent, quantitatem recipi in toto composito. Eorum fundamenta probant etiam idem de accidentibus communibus, de quibus etiam idem sentiunt.

Primum sit ex Aristotele, asserente, in corrupto nullum sensibile ex præcedentibus manere, ergo sentit, illa subiectari in toto composito, alioquin non perirent præcisè ex defectu formæ. Quidam explicat Aristotelem de sensibili substantiali, id est, de ipsâ formâ substantiali quæ corrupta est. Hæc explicatio est extra mentem Aristotelis, tum quia dicit, nullum ex sensibilibus præcedentibus manere, ergo non loquitur de sensibili substantiali, seu de formâ, quia hæc tantum erat vna; Aristoteles autem supponit fuisse multa sensibilia, ergo per sensibile solum intellexit accidentia, quæ sunt plura in eodem composito. Deinde dum dixit Aristoteles, compositum substantiale fuisse corruptum, dixit iam ibi non manere formam substantialem: ergo quando postea addit, in eo composito corrupto nullum sensibile manere, non solum significat non manere formam substantialem, quia hoc iam erat dictum, sed nec manere accidentalem. Respondeo ergo, etiam si Aristoteles senserit, accidentia corrupti non manere in genito; non tamen inde inferri, illum sen-

fuisse illa subiectari in toto composito: nam etiam si in illo non subiectarentur, possent ab illo pendere in alio genere causæ, & ex eius defectu corrumpi. Adde, de quantitate ipsum non locutum, quia quantitas non est propriè accidens sensibile.

Secundò arguunt ratione: Quia in corruptione fit resolutio vsque ad materiam primam, ergo accidentia subiectantur in toto composito. Falsum Antecedens, quia in cadauere v. g. manet color, calor, & alia plura accidentia, quæ fuerant in homine viuo. Nec potest dici, illa non esse eadem numero, sed solum specie cum præcedentibus, tum quia nulla est causa à quâ ea accidentia distincta producantur de nouo, tum quia ea pereunt paulatim post introductionem formæ cadaueris; ergo quia non sunt dispositiones ad illam, ergo nec de nouo producantur ad ingressum illius, sunt ergo eadem numero quæ antea fuerant. Deinde mala consequentia, quia etiam si perirent ea accidentia ad defectum formæ, non sequeretur subiectari in formâ, sed ab illâ pendere in alio genere causæ, vel finalis vel efficientis, vel vt à conditione.

Tertiò: Quia materia est pura potentia, ergo ipsa sola non potest recipere accidentia. Antecedentis falsitatem Disput. 11. ostendimus; consequentia verò malitia vel inde contra ipsos ostenditur, quia materia prima sola recipit formam substantialem: nam hæc, cum sit pars illius compositi, non potest in toto illo subiectari, & tamen hoc non impedit, materiam primam esse puram potentiam; ergo nec impedit, ne accidentia subiectentur in materiâ.

Quartò: Quia prius est esse substantiale quàm accidentale, ergo materia prius recipit formam substantialem quàm accidentalem, ergo accidentalis forma subiectatur in materiâ & in formâ substantiali. Respondeo, esse substantiale, non semper esse prius executione quàm accidentale, imò potius è contrario; natura enim exorditur ab imperfectioribus, & progreditur ad perfectiora: vnde, prius quàm in ligno introducat formam substantialis ignis, introducit calor & alia accidentia, quæ sunt dispositiones ad ignem. Imò hinc retorqueo argumentum contra ipsos, quia prius sunt dispositiones accidentales ad aliquam formam, quàm sit ipsa forma, ergo illæ non subiectantur in formâ, ergo nec in toto composito. Secundò respondeo, etiam si prius esset non solum in intentione, sed & in executione, esse substantiale quàm accidentale, & consequenter prius materia reciperet formam substantialem quàm accidentalem, adhuc non sequitur, hanc debere recipi in substantiali formâ, licet in multorum sententiâ prius materia recipit animam rationalem, quàm potentias materiales, & tamen hæc solum in materiâ subiectantur.

SUBSECTIO SECVNDA.

Ea accidentia in solâ materiâ recipiuntur.

TENENDVM igitur est cum communi, quantitatem & accidentia communia recipi in solâ materiâ primâ. Auctores qui hanc sententiam tenent, vide apud Suarezium Disput. 4. sect. 3. num. 10.

num. 10. & Hartadum Disputat. 6. num. 8. quibus ipsi subscribunt. Et quidem quantitatem non recipi in formâ, probatur à nonnullis, quia materia debet ante operationem ita esse extensa, ut ab agente extrinseco operante in illam, non possit ad punctum reduci, ne possit una pars cum aliâ penetrari, quæ impenetrabilitas oritur à quantitate; ergo quantitas prior est quàm introductio
 14 formæ substantialis in materiâ. Hæc ratio levis est: quia eo ipso quod in instanti reali materia habeat quantitatem, non potest ad punctum reduci, nec una pars cum aliâ penetrari, ergo ex hoc capite non requiritur, quantitatem prius naturâ esse in materiâ quàm formam substantialem, sed sufficit simul esse cum illâ.

Alij eam quantitatem prærequirunt, ut mutuo possint agens & patiens sese physice tangere, prout requiritur ad operandum. Sed contra, quia contactus requisitus inter agens & patiens, solum est indistantia localis, ad quam nullo modo requiritur quantitas, ut patet in Deo & in Angelis, qui sine quantitate sunt indistantes localiter à passio.

Alij hanc probant argumento sibi valde familiari, sed non minus inefficaci, scilicet: Quantitas non potest in homine recipi nisi in solâ materiâ, ergo idem etiam continget in aliis compositis. Consequentiam bonam iudicant, quia si materia in homine habeat virtutem adequatam ad quantitatem sustentandam, & hæc est contenta cum solâ materiâ, cur etiam non erit ubique, siue hæc siue alia succedat forma? Antecedens verò probatur, quia quantitas non potest animam rationalem facere extensam, ergo nec potest illi communicare suum effectum formalem, ergo
 15 nec in eâ recipi. Patet hæc ultima consequentia, quia natura dat formas subiectis, ut illis communicent suum effectum formalem, ergo si subiectum sit incapax effectus formalis, erit incapax formæ. Hoc argumentum & ratione & instantiâ ad hominem manifestâ reicitur. Instantiâ quidem, quia ipsi ponunt sensationes materiales recipi in materiâ, quam tamen non reddunt sentientem. Respondent, communicari materiæ totum effectum formalem sensationis materialis, quia hic effectus nihil est aliud nisi habere imaginem obiecti. Sed quis hinc non statim videat, quàm evidenter ipsi reiciantur? quia anima, etiam si non reddatur quanta, reddetur in se habens quantitatem, & consequenter accipiet effectum formalem non minùs quàm materia, quæ à sensatione vel imagine obiecti, nullum per te alium habet effectum formalem, nisi quod redditur habens imaginem. Confirmo & explico doctrinam: si hi velint nullam formam posse uniri naturaliter subiecto, nisi tribuat illi in concreto effectum formalem, quem forma videtur in abstracto significare, v. g. si sit albedo, reddat album; si nigredo, nigrum; si calor, calidum: & hinc inferunt, quantitatem debere reddere
 16 *quantum*. Si in hoc sensu loquantur, improbabiler loquantur, quia actio non reddit subiectum, in quo recipitur, agens aut actum.

Dices: Reddit illud *patiens*. Sed contra, ipsa non solum est passio, sed etiam actio; ergo si tuum argumentum aliquid valeret, deberes etiam illud reddere vel actum vel agens, quia ipse habet in abstracto denominationem actionis, cuius concretum est vel actum vel agens, sicut con-

cretum quantitatis est quantum per te. Vrgo, insistendo illi exemplo de sensatione: non solum materia accipit qualitatem seu imaginem obiecti, sed totam sensationem, quia sensatio dicit per te & qualitatem & actionem; vtrumque autem in solâ materiâ accipitur, & tamen non reddit illam sentientem, ergo. Quod si hi solam velint, semper omnem formam debere communicare effectum aliquem formalem subiecto, id eis admitto, & dico, quantitatem posse reddere animam habentem quantitatem, seu quantificatam, & hoc sufficere ut in eâ possit recipi.

Hæc circa Antecedentis veritatem. Circa consequentiam verò ex homine ad alia entia, fateor me eam olim reputasse bonam; sed in hoc obicit mihi inconsequentiam, eo quod, sicut dixi casu quo relationes essent distinctæ, vnicam tantum dandam inger res essentialiter penetratas, quæ in vtroque extremo subiectarentur, etiam si inter alia extrema distantia inter se, duplex deberet poni relatio, propter specialem difficultatem; ita etiam deberem dicere, quantitatem in homine recipi in solâ materiâ, in aliis verò compositis etiam in formâ, quia diuersa est ratio in vno ac in alio. Respondeo tamen, nec vestigium inconsequentia hæc apparere: quia in eo casu non ponerem ego vnam eandemque relationem iam in vno iam in duobus subiectis receptam, prout hic deberet dici de eadem etiam numero quantitate. Neque quidquam refert, quod vnio quantitatis etiam futura esset in homine diuersa ab vnione quæ in aliis; quia hic non agimus de subiecto vnionis ad quantitatem, sed de ipsâ quantitate, pro quâ videtur otiosum, iam vnum iam duo subiecta querere. Vnde videtur bene inferri,
 18 quod si in homine sufficit materia ut sit subiectum quantitatis, etiam sufficit in aliis eadem materia pro eadem quantitate: at vbi est necessitas ponendi duas distinctas relationes, eas admittere, vnicâ verò, diuersam tamen ab illis duabus, vbi vnica videtur sufficere (ut in extremis essentialiter penetratis supra dixi) nō videtur quam habeat inconsequentiam, vel quomodo ex his quæ de subiecto quantitatis dixi impugnari possim.

Dixi, me olim iudicasse bonam eam consequentiam: iam enim mihi occurrit, forte posse ab aliquo negari, diciturque, sicut causæ efficientes, vnus ignis v. g. quando solus est, adequatè producit alium, quando verò est coniunctus cum alio agente, partitur suum concursum; ita similiter materiam in homine, quia sola est apta ad sustentandam quantitatem, solam influere; verum quando adest forma substantialis, quæ etiam est potens, tunc partiri eam illâ suum concursum. Nec facile hæc responsio redargui potest, ergo argumentum illud ex Antecedenti falso constat, & consequentiâ nullâ.

SVBSECTIO TERTIA.

Vera Conclusionis probatio.

19 **I**tem probandum est, quantitatem recipi in solâ materiâ eadem ratione, quâ de aliis accidentibus communibus; ea autem sit, quia, ut dixi numero 13. quantitas & alia accidentia, quæ erant in corrupto, manent in genito; ergo non sub-

subiectantur in formā corruptā. Pater consequentia, quia accidentia non possunt migrare ab vno subiecto in aliud. Respondet quidam, accidentia posse migrare à subiecto inadaquato ad subiectum inadaquatum, sicut potest idem effectus, v. g. ignis, nunc pendere ab vnā causā efficiēte, v. g. ab igne, in primā generatione, & postea ab aliā causā, scilicet à solo Deo; neq; enim maior est dependentia à causā materiali, quā ab efficiēte. Sed contrā, quia si hæc ratio quidquam probat, probat etiam, posse accidens migrare à subiecto totali in aliud totale distinctum, quia non est ratio, cur possit mutare subiectum inadaquatum, non verò adæquatum; sicut effectus non solum potest mutare causas partiales, sed etiam totales, loquor de causis creatis. Dicendum ergo est cum communi, omnes formas materiales, etiam substantiales, etsi non magis dependant à subiecto quā à causā efficiēte, tamen magis alligatas esse tali subiecto numero, quā tali numero causæ efficiēti. Vnde, etsi hæc numero forma ignis possit nunc pendere ab hac causā efficiēte, & postea ab aliā, non tamen potest nunc subiectari in hac materiā, nunc in aliā, etiam partiali; quod ab arguente supra notatum non est. Confirmo hoc: magis alligata est forma materialis huic numero subiecto quā animus rationalis; sed animus rationalis non potest subiectum totale in aliud totale mutare, quia ex vno corpore integro nequit in aliud integrum saltare, & solum potest ab vnā parte corporis in aliam aggeneratam intrare; ergo forma materialis, quæ magis est alligata subiecto, non poterit non solum totale, sed nec partiale mutare. Video hoc argumento non posse absolute efficaciter aduersarios vrgeri, qui si velint dicere, accidens saltare de subiecto in subiectum parziale, imò & totale, nec experientia nec ratione à priori solida & euidenti conuincuntur. Possunt tamen vrgeri, quia omnino gratis dicunt, posse à subiecto inadaquato, non verò ab adæquato. Imò ipsi propterea dicunt, omnia accidentia corrumpi, quia perit partiale subiectum, bene ergo contra illos arguitur, Non pereunt accidentia, sed remanent; ergo manet adæquatum subiectum, ergo hoc est sola materia prima.

Secundò probō eandem sententiam, quia plura accidentia sunt dispositiones ad formam subsequentem, & consequenter intelliguntur prius naturā quā forma; ergo illæ non subiectantur in ipsā formā, quæ pro illo priori non intelligitur existens, intelliguntur autem pro illo priori ea accidentia cum omnibus suis causis, quia intelliguntur existentia.

Primò respondet Thomistæ, adstruendo mutuam dependentiam à priori inter formam & dispositiones; vnde dicunt, formam esse priorem dispositionibus, quatenus est causa materialis illarum, & hæc esse priores formā quatenus disponunt ad illam, quæ prioritas mutua cum sit in diuerso genere, non repugnat. Libro II. ex professo impugnabimus hanc mutuam dependentiam à priori, nunc solum addo, eam in præsentia non habere locum: nam si daretur, esset in eodem genere causæ materialis, nam in eo dispositiones sunt priores formæ, & hæc prior dispositionibus; ipsi autem aduersarij negant mutuam prioritatem in eodem genere.

Secundò respondent, eas dispositiones nō durare in instanti quo introducitur forma substantialis, sed tunc produci de nouo alias eiusdem speciei, præcedentes autem reliquissæ sigillatam materiam ad hanc formam. Sed contrā Primò, quia si in instanti generationis non existunt dispositiones præcedentes, quā ratione possunt tunc sigillare materiam ad hanc numero formam? nam materia sigillatur à dispositionibus vt à formis, forma autem non potest Physicè informare vel sigillare, si non existit Physicè; nam antea extitisse, est pura denominatio extrinseca, quæ de præsentia nihil prodest Physicè. quomodo autem materia prima, quæ caret memoriā rerum præteritarum, recordabitur se fuisse sigillatam ad hanc formam, vt ideò non patiat aliam introduci? Contrā Secundò, quia nullum est agens, à quo corrumpantur illæ dispositiones, imò potius omnia agentia naturalia maiori vi eas conantur producere, quando introducitur forma ad quam disponunt: ridiculum autem est, dicere, ignem ita laborare disponendo lignum pro formā ignis, & producendum calorem, siccitatem, aliaque accidentia, quæ tamen nihil deferunt ad formam ignis, sed peritura sunt inutiliter ante formæ productionem.

SVBSECTIO QVARTA.

Obiectiones solute.

OBIECTIO: Formā materialis dicitur quanta & extensa, ergo recipit in se immediatè quantitatem. Nego consequentiam, quia denominatur quanta à quantitate recepta in materiā cui vnitur forma; sicut etiam homo dicitur intelligere, non quia intellectio recipiatur in toto homine, sed quia recipitur in vnā parte, scilicet in animo rationali.

Propter hoc argumentum, nonnulli recentiores opinati nobiscum, quantitatem, ceteraque accidentia non posse materialiter à formā causari; dicunt tamen, ea recipi in formā vt in subiecto inhaesionis (voluerunt fortè dicere, receptionis) sicut anima rationalis in corpore, à quo tamen non pendet. Id autem Primò probant, quia ita forma substantialis informat materiam, vt nequeat assignari locus vbi materia sit, in quo etiam non sit forma; ergo non possunt esse accidentia in materiā, nisi sint vbi est forma, ergo nisi informant formam. Sed hoc argumentum non est Philosopho dignum: longè enim aliud est, esse in eodem loco: & longè aliud, informare & vniri. nos enim sumus in eodem loco cum Deo, & Angeli nobiscum penetrantur, nec tamen intercedit vlla formæ aut subiecti vnio: & ad hominem ipsi vrgetur, quia idem argumentum fieri potest de animo rationali, qui totum corpus informat, & est in loco vbi sunt hæc materialia accidentia, & tamen ipsi docent expresse, ea non vniri aut recipi in animo. Idem etiam secundò ad hominem vrgetur: ponit enim duas vniones, vnā in solā formā, alteram in solā materiā, quæ ambæ proculdubio sunt in eodem loco cum vtroque extremo, nec tamen ambæ in quolibet recipiuntur. Male ergo ex coexistentiā in eodem loco accidentium cum formā substantiali, eorum mutuam intulit vnionem.

D d

Secun-

Secundò obicit, proprium esse substantiæ, subesse accidentibus; ergo forma substantialis debet ea omnia recipere in se. Sed contrà, Animus rationalis tam perfectè est substantia, quàm alia formæ. & tamen non recipit per se ea accidentia. Respondeo ergo, vel substantiam non consistere in eo quòd substat, sed quòd sit radix prima; vel si in eo consistit, non id respectu omnium accidentium intelligendum est, quia forma non recipit durationem & vicationem materiæ, in tuâ etiam sententiâ, licet alia accidentia communia recipiat.

Tertiò: Quia forma indiget eis accidentibus ut perficiatur, ergo debet illis immediatè vniri. Hoc Antecedens non probatur, sed supponitur ab his, idèò eis negatur etiam eadem facilitate. Rogo enim, vnde hanc formæ nuditatem vel exigentiam viderint, vel quâ experientia eam deprehenderint, ut tam audacter eam asserant?

Simile est huic quartum argumentum, scilicet frustra ignem v. g. laboratorum ut suas passionem producat: si eis non perficitur, eas non recipit in se. Confirmatur: hæc accidentia non se habent disparatè cum formâ, & cum sint in eodem subiecto, debent inter se vniri, non autem ita ut quantitas mediet inter materiâ & formam (hoc enim tolleret vnionem immediatam); ergo debent accidentia immediatè vniri formæ. Contra hoc argumentum & eius confirmationem etiam instatur in animo rationali, qui petit in materiâ eas dispositiones, sollicitusque de illis est, nec se habet disparatè ad illas; & tamen per se illis non vnitur. Videas ergo, quid sit hic dicendum, & hoc tibi applica. Dico ergo, eas dispositiones & passiones exigi, tamquam perficientes & ornantes subiectum, & ab eis formam pendere ut à conditionibus partim antecedentibus, & sublequentibus partim, tenentibus tamen se ex parte subiecti præcisè, quo responderetur confirmationi, potestque quali ex humanis exemplum aptum asserri. Ut enim excipitur honestus aliquis hospes, domus mundatur ornatque, nec tamen tapetia, imagines, panni; pretiosi vnuntur aut recipiuntur in hospite, sed hic in domo illis ornata: ita forma non recipit ea accidentia, intrat tamen in materiâ illis ornatam.

Vltimò: Quia nullum omnino potest accidens recipi in materiâ, quod non recipiatur etiam in quantitate, ergo & quod non recipiatur in forma ipsâ substantiali. Iste error peior est prioribus. Numquid duratio materiæ recipitur in quantitate, etiam in sententiâ ipsius? Numquid productio seu creatio materiæ recipitur in quantitate? Vel quæ potest esse saltem apparens ratio, quâ probetur, omnia quæ materia recipit, recipienda in quantitate magis quàm in aliis accidentibus existentibus in materiâ? De quo vide Subsectionem sequentem, vbi nec accidentia communia in quantitate subiectanda ostenduntur.

Hæc isti pro se, Quibus si obicit, accidentia transire de subiecto in subiectum, iuxta ipsorum doctrinam, calor enim qui informabat primò formam ligni, postea informat formam ignis; respondent, non esse vllum inconueniens, si accidentia mutant subiectum informationis, à quo non causantur nec dependent; subiectum

verò sustentationis non mutare, quia hoc sola est materia.

Ego do huic sententiæ (licet eius argumenta 19 displiceant) non esse absurdum vllum aut repugnantiam in eo, quòd accidentia vniantur ad hæc formæ ad quam disponunt, nec facile id posse benè impugnari. Tamen, quia non videtur hoc necessarium, & debeat secunda vnio distincta poni quâ vnirentur, quo pacto multiplicentur entitates sine necessitate, ab hac sententiâ sum alienus. Tandem quia iuxta ea quæ dixi supra, agens, in quo consistit ratio subiecti, si ea accidentia præsupponantur ad formam ignis, non est modus explicandi, cur ipsa non sint subiectum formæ, forma verò ignis ut subiectum ea recipiat, nisi velis formam tantum esse terminum intrinsecum illorum.

Aduerte, quando dixi, accidentia non recipi in formâ ut in subiecto, me locutum non de omnibus accidentibus, duratio enim & vicatione materialis formæ non recipitur in materiâ, sed in formâ, de quo infra. Item omnes potentie 30 sensitiuæ & appetitiuæ, earumque actus, recipiuntur in formâ. Maior difficultas est de aliis passionibus formæ substantialis, v. g. de leuitate ignis, de grauitate ferri, de virtute attractiua magnetis, &c. Probabilius censeo, huiusmodi passiones etiam subiectari in formâ substantiali cuius proprietates sunt, nec rationes supra factæ de aliis accidentibus in præfati difficultatem habent: quia eiusmodi passiones non præintelliguntur ad formam, sicut alia accidentia, quæ sunt dispositiones ad illam, & præsupponuntur in materiâ receptæ. Excipio tamen eas passiones, quæ sunt eiusdem speciei cum dispositionibus ad formam, v. g. de calore ut octo, qui est passio ignis; de frigiditate ut octo, quæ est passio aquæ, &c. Nam licet octauus gradus non præintelligatur ad formam ignis, quia tamen præintelligitur quartus, qui est eiusdem speciei cum octauo, & præterea omnes gradus intensiōis debent esse in eodem subiecto, idèò octauus gradus, sicut & 31 quartus, in solâ recipitur materiâ; alia verò propriæ passiones formæ in solâ formâ, nisi quæ sunt materiales, & in homine propter animam requirunt aliud subiectum, de quibus suo loco.

SVBSECTIO QVINTA.

Ut quæ quantitas recipiat immediatè accidentia communia.

LOQUIMUR de accidentibus, quæ Subsectione 1. dixi in solâ materiâ recipi, de quibus quærimus, an immediatè in materiâ, an verò immediatè in quantitate, & eâ mediante in materiâ recipiantur. Pro quâ quæstione supponimus, quantitatem distingui à materiâ, alioquin nulla esset difficultas.

Communis sententia docet, illa recipi in quantitate. Ita P. Suarez Disputat. 14. Metaphysicæ, sectione 4. & recentiores communiter, secuti D. Thomam 3. Parte, quæst. 77. art. 2. Durandus in 1. distinct. 8. Parte 2. quæst. 41. In contrarium; stat P. Hurtado Disputat. 6. §. 55. vbi pro eâ refert plures ex antiquioribus. Sed illi supponunt, quantitatem non distingui à materiâ; ex quo necessario

cessario sequitur, illa accidentia immediatè in materiâ recipienda.

Videamus, quæ sint vtriusque partis argumenta, ut tandem in re, quæ experientiâ aut ratione ab eâ desumptâ decidi nequit, quid probabilius appareat, colligere possimus.

Pro negatiua parte Primò arguit Hurtadus: Quia effectus quantitatis solum est extendere materiam, & eam reddere impenetrabilem ut possit recipere formas substantiales; sed ad hoc non requiritur, ut ipsa recipiat immediatè accidentia materialia, ergo. Sed negant aduersarij Antecedens docent enim duo à quantitate præstari, & materiam extendi, & recipi immediatè accidentia in ipsâ, propter rationem infra ponendam; quæ an sit solida, infra etiam videbitur.

33 Secundo idem argumentatur: Quia dispositiones materiales disponunt materiam, non verò quantitatem ad receptionem formæ substantialis; ergo debent recipi in ipsâ materiâ, quia dispositio debet esse in eodem subiecto, in quo recipitur forma ad quam est dispositio: forma autem substantialis non recipitur in quantitate, sed in materiâ. Respondetur faciliè, materiam disponi per receptionem mediatam earum dispositionum; quæ subiectiont in quantitate immediatè unita cum materiâ, & id sufficere ut determinetur ad formam substantialem, neque esse necessarium ut immediatè in eodem subiecto forma & dispositio recipiantur. Nam sicut potest causa efficiens determinari ad effectum producendum per aliquid, quod non subiectiont in ipsâ vilo modo; ita etiam poterit causa materialis determinari & disponi per formam solum mediatè sibi unitam.

34 Tertiò alij, quia totum esse accidentis, est in ordine ad substantiam; ergo conuenientius est ut omnia accidentia immediatè recipiantur in substantiâ, quàm in alio accidenti, nisi aliqua utigeat ratio, qualis non est in præfenti. Respondet, accidens esse illud, quod est extra primum conceptum rei, hoc autem æquè perfectè saluatur, siue illa accidentia immediatè in substantiâ, siue immediatè in alio accidenti subiectiont. vnde tam perfectè saluatur ratio accidentis in vbicatione propriâ quantitatis, quàm in ipsâ quantitate, licet hæc immediatè in substantiâ, illa verò in accidenti subiectiont. ergo ex hoc capite non est negandum, accidentia materialia recipi in quantitate.

Pro oppositâ sententiâ Primò arguunt: Quia sicut ignis vultu potentia distincta ad calefaciendum, ita materia debet vti ad recipiendum; ergo mediantè quantitate. Bonè respondet P. Hurtado, hoc argumento non magis probari de quantitate, quàm de albedine; probatur enim potentia distincta, sed quod ea sit quantitas, vnde? 35 Ego etiam retorqueo argumentum. Ipsi fatentur, ignem in se producere calorem immediatè per naturalem saltem emanationem, licet ad extra mediatè; ergo cum materia in se & intra se recipiat accidentia, id non faciet per aliam potentiam, sed immediatè per se.

Secundum argumentum desumitur ex mysterio Eucharistiæ. Ne enim concedantur plura miracula, quotiescumque species sacramentales alterantur, videtur dicendum, solam quantitatem conseruari sine subiecto, & hoc miraculosè;

reliqua verò accidentia naturaliter conseruari, quia conseruantur in proprio subiecto, scilicet in quantitate. Nam si omnia immediatè reciperentur in materiâ, omnia miraculosè conseruarentur, & consequenter esset miraculum nouum, quotiescumque species sacramentales reciperent vel calorem, vel lucem, vel frigus, quod videtur incredibile.

Huic argumento respondet etiam Hurtadus, 36 concedendo eam multitudinem miraculorum, additque, de miraculis philosophandum esse consequenter ad cuiuscumque opinionem, & si ne formidine ea multiplicandi; nam Deus, qui efficit vnum reliquis admirabilius, poterit etiam & ea plura facere.

Hanc solutionem approbo, & vterius confirmo: quia si propter vitanda miracula debemus in rebus physicis inuertere naturas rerum, quando nec ratio nec experientia cogit, etiam possemus propter eandem rationem dicere, accidentia & quantitatem non pendere à materiâ, ne concedatur illud miraculum. Stando enim in ratione & experientiâ, sicut non potest ostendi posituè, accidentia non recipi in materiâ, & ideo à te negatur, ut vitentur miracula, ita etiam non est positua ratio ostendens quantitatem pendere à materiâ: poterit ergo id negari, etiam eodem modo, ne hoc miraculum adstruatur.

Vnde probabilius multò videtur, quantitatem non recipere in se immediatè accidentia communia: non enim apparet vlla ratio physica, quâ specialiter probetur, quantitatem esse subiectum eorum accidentium, non verò vnum accidens subiectum alterius, quod tamen apertè falsum est. nam quod quantitas præcedat ea omnia accidentia, non arguit eam esse subiectum illorum; nam etiam primus gradus intensionis præcedit secundum, & tamen illum non recipit; item primæ qualitates præcedunt secundas, quas non recipiunt in se; ergo nec quantitas recipit accidentia, etsi illa præcedat. Aliunde autem non est vlla excogitabilis ratio; ergo.

SECTIO III.

An possit dari corpus completum simplex.

NON querimus, vtrum possit esse corpus carens partibus integranibus (huius enim difficultatis solutio pendet ex dicendis Disputatione 1. de Animâ à num. 48. de conceptu rei materialis) sed vtrum possit dari corpus completum non compositum ex materiâ & formâ.

Recentiores aliqui id acriter negant, Primò, 38 quia tale corpus non posset esse vegetatiuum, vegetatio enim fit inter subiecta qualitibus contrariis affecta; illud autem corpus non posset qualitibus contrariis affici, quia non haberet subiectum capax formarum substantialium, quæ posset expelli per contrarias dispositiones. Deinde neque illud esset sensitium, nam sensatio fit mediò calore aliisque primis qualitibus, quarum non esset capax illud corpus. Denique nec posset esse non viuens; nam esset actus completus subsistens, & esset perfectius animo rationali, quod est impossibile; ergo repugnat tale corpus simplex compositum.

D d

Sed